

Beslutningsforslag nr. B 48. Fremsat den 15. januar 2002 af Ole Sohn (SF), Aage Frandsen (SF) og Holger K. Nielsen (SF)

Forslag til folketingsbeslutning om øget tilskyndelse til at arbejde i efterlønsperioden

Folketinget opfordrer regeringen til i dette folketingsår at iværksætte en analyse af, hvorledes specielt lavere lønnede lønmodtagergrupper kan

tilskyndes til at arbejde i efterlønsperioden og til efterfølgende at fremsætte forslag til de nødvendige lovændringer.

Bemærkninger til forslaget

Den nye fleksible efterlønsordning virker ikke efter hensigten. Indgrebet i efterlønsordningen i 1998 blev forsvaret med, at lønmodtagerne til gengæld ville få mere fleksible muligheder for at trække sig tilbage. Men de nye regler giver ikke noget reelt incitament for de lavtlønnede til at udnytte disse muligheder.

En lavtlønnet kan meget vel ende med kun at tjene 10 til 15 kr. ekstra efter skat ved at gå på arbejde ved siden af efterlønnen. Tidligere kunne eksempelvis en lavtlønnet SiD'er på efterløn tjene ca. 60 kr. i timen efter skat ved at gå på arbejde i de 200 timer, som den gamle ordning gav mulighed for. Vedkommende kunne således tjene langt mere på 200 timer under den gamle ordning, end han kan på 300 timer under den nye ordning. Dette fremmer selvsagt ikke incitamentet hos lavtlønnede til en mere fleksibel tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet.

En aktuell undersøgelse fra SiD's a-kasse viser, at der under den gamle efterlønsordning var ca. 20 pct. af kassens medlemmer, der arbejdede ved siden af efterlønnen. Under den nye ordning er tallet helt nede på 5,5 pct.

Der foreligger endnu ikke sammenlignelige tal fra f.eks. Akademikernes Arbejdsløshedskasse. Men det vil være forventeligt, at grupper som akademikerne bruger den nye ordning relativt mere, eftersom den nye ordning jo er bygget op på en måde, der betyder, at gevinsten ved arbejde i efterlønsordningen er større, jo mere man tjener.

Det har næppe været tilsigtet af partierne bag efterlønsindgrebet at lave en ordning, der udpræget er til fordel for de højtlønnede, mens incitamentet for de lavtlønnede til gradvis at trække sig tilbage fra arbejdsmarkedet stort set er fjernet. Forslagsstillerne har med tilfredshed noteret sig, at statsministeren i valgkampen – bl.a. i tv-debatter – erklærede sig åben over for at finde en løsning på denne sociale skævhed.

Forslagsstillerne har et konkret forslag til en ændring, der kan forbedre lavtlønnedes incitament til at arbejde i efterlønsperioden. SF foreslår, at der indføres en ret til en begrænset arbejdsindtægt på f.eks. 30.000 kr. ved siden af efterlønnen. Overstiger arbejdsindtægten i samme kalenderår dette beløb, skal der ske modregning med brug af den gældende omregningssats i dagpengesystemet (p.t. 144,20 kr./time).

Andre former for indtægt vil skulle modregnes efter de gældende regler.

Et regneksempel viser, at en chauffør (SiD) i dag kun har ca. 10 kr. i timen efter skat som økonomisk incitament til at arbejde i efterlønsperioden. Med SF's forslag vil chaufførens incitament være en fortjeneste på omkring 54 kr. i timen efter skat for de første ca. 300 timer.

En sådan ændring vil indebære:

- en langt større retfærdighed, idet de lavtlønnede får de samme reelle muligheder for at tjene ekstra ved at trappe gradvis ned fra arbejdsmarkedet.
- at flere lavtlønnede vil have et reelt incitament til arbejde ved siden af efterlønnen.

Det vil kunne bidrage til at skaffe flere hænder til bl.a. at sikre en ordentlig velfærd inden for bl.a. hjemmehjælp, social- og sundhedsassistentarbejde, pædagogisk medhjælp, kommunal vedligeholdelse, m.v. Mere end 1.000 ekstra hænder (omregnet til helårsbeskæftigede) vil være et realistisk bud.

En vedtagelse af beslutningsforslaget indebærer, at regeringen skal foretage en analyse af mulighederne for at øge tilskyndelsen til at arbejde i efterlønsperioden for specielt de lavere lønnede lønmodtagergrupper, og at regeringen i forlængelse heraf er forpligtet til at fremsætte forslag til lovændringer herom. Regeringen vil derimod ikke være forpligtet til at fremsætte lovforslag, der præcist følger det oven for nævnte forslag.

Skriftlig fremsættelse

Ole Sohn (SF):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om øget tilskyndelse til at arbejde i efterlønsperioden.

(Beslutningsforslag nr. B 48).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.